

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

B I P T

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
VAN 25 NOVEMBER 2014
BETREFFENDE
DE CONFORMITEIT VAN HET SYSTEEM VAN GESCHIEDEN BOEKHOUDING
VAN BELGACOM VOOR 2011**

INHOUDSOPGAVE

1 VOORWERP	3
2 RETROACTA EN RAADPLEGING BELGACOM	3
Retroacta.....	3
Raadpleging Belgacom	3
3 JURIDISCHE BASIS.....	4
4 VASTSTELLINGEN VAN HET BIPT.....	5
5 PUBLICATIE VAN BOEKHOUDKUNDIGE INFORMATIE.....	6
6 BESLUIT.....	8
7 BEROEPSMOGELIJKHEDEN.....	9
Bijlage: conclusies van de bedrijfsrevisor	10

1 VOORWERP

1. Door dit besluit wil het BIPT een verklaring publiceren betreffende de inachtneming van het systeem van gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2011, zoals bepaald in het besluit van 15 april 2010 betreffende de nadere regels met betrekking tot de verplichting tot gescheiden boekhouding van Belgacom (hierna het besluit van 15 april 2010) en overeenkomstig de artikelen 60, §1 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna de WEC).
2. Het doel van de gescheiden boekhouding bestaat erin de prestaties van bepaalde bedrijfsonderdelen zo getrouw mogelijk weer te geven, als hadden zij als zelfstandige ondernemingen geopereerd.
3. Dit besluit doet geen afbreuk aan de specifieke besluiten van het BIPT met betrekking tot de tarifiering van wholesalediensten.

2 RETROACTA EN RAADPLEGING BELGACOM

Retroacta

4. Op 29 maart 2013 heeft Belgacom aan het BIPT het volgende overgezonden:
  - Het Excel-model van de gescheiden boekhouding voor het jaar 2011;
  - de beschrijving van de werkwijze van het model van de gescheiden boekhouding (*"Regulatory Accounts for the year ended December 31, 2011"*);
  - De vertrouwelijke nota met beschrijving van de wijzigingen van de methode ten opzichte van het vorige jaar;
  - Een vertrouwelijk rapport met de geobserveerde verschillen tussen 2010 en 2011 op de netwerkeenhedenkosten;
  - een gedetailleerd en vertrouwelijk rapport van het werk van de bedrijfsrevisor betreffende de gescheiden boekhouding van Belgacom voor het jaar 2011;
  - het conformiteitsattest van de bedrijfsrevisor met betrekking tot het schema voor de gescheiden boekhouding van Belgacom NV voor het jaar 2011.

Raadpleging Belgacom

5. Op 13 oktober 2014 werd een ontwerpbesluit ter raadpleging overgezonden aan Belgacom.
6. Op 24 oktober 2014 heeft Belgacom haar opmerkingen op het ontwerpbesluit medegedeeld. Volgens Belgacom bevat noch haar consultatiereactie, noch het ontwerpbesluit informatie van vertrouwelijke aard.
7. Belgacom heeft in de brief verwezen naar 3 opmerkingen die zij al eerder maakte in haar brief van 11 juni 2012, met name in het kader van de conformiteit van het systeem van gescheiden boekhouding voor 2008, 2009 en 2010:

- Ten eerste is Belgacom niet akkoord met een formulering die opgenomen werd in de 3 ontwerpbesluiten, namelijk: “... doet geen afbreuk aan het recht van het BIPT om op basis van de gescheiden boekhouding van Belgacom de afwezigheid van concurrentievervalsende praktijken (discriminatie of onrechtmatige kruissubsidiëring).” aangezien Belgacom meent dat het afleveren van een conformiteitsattest afgeleverd door de bedrijfsrevisor en een goedkeuring door het BIPT net aantoont dat er geen concurrentievervalsende praktijken (discriminatie of onrechtmatige kruissubsidiëring) bestaan in hoofde van Belgacom en dat het BIPT hier niet meer op kan terugkomen;
- Ten tweede stoort het Belgacom dat OLO's zelf een controle op concurrentievervalsende praktijken kunnen uitvoeren (aangezien ze hiervoor niet over alle noodzakelijke vertrouwelijke gegevens beschikken), terwijl de verantwoordelijkheid hiervan rust op de revisor en het BIPT;
- Ten slotte onderlijnt Belgacom dat de controle over de afwezigheid van onrechtmatige kruissubsidiëring niet de verantwoordelijkheid is van het BIPT maar van de mededingingsautoriteit.

3 JURIDISCHE BASIS

8. Artikel 60, § 1 van de WEC schrijft voor dat, overeenkomstig 55, §§ 3 en 4/1, het voeren van gescheiden boekhouding opgelegd kan worden voor alle activiteiten die met toegang verband houden en waarvoor de operator over een significante machtspositie beschikt.
9. Overeenkomstig artikel 60, § 1 van de WEC bepaalt het BIPT ook welk model en boekhoudkundige methode door de in het eerste lid bedoelde operator gehanteerd moet worden.
10. Overeenkomstig artikel 60, § 1 van de WEC ziet een erkende bedrijfsrevisor, aangeduid door de operator, toe op de naleving van het systeem van gescheiden boekhouding van die operator. Volgend op het rapport van die bedrijfsrevisor, publiceert het Instituut ieder jaar een verklaring betreffende de inachtneming van het systeem.
11. Overeenkomstig artikel 60, § 2 van de WEC, “het BIPT mag die informatie publiceren en kan de operator aan wie het een verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen heeft opgelegd, verplichten die informatie eveneens te publiceren.] wanneer zij bijdraagt tot een open en concurrentiële markt, met inachtneming van de regels inzake vertrouwelijkheid van de bedrijfsgegevens.”
12. Door meerdere besluiten van de Raad van het BIPT is Belgacom verplicht om een gescheiden boekhoudingssysteem in te stellen in verband met de volgende markten (marktanalyses die van toepassing waren voor het jaar 2011):

	Relevante markten		Datum van het marktanalysebesluit
2003 ¹	1	Toegang tot het openbare telefoonnet op een vaste locatie voor particuliere gebruikers	19/06/2006
	2	Toegang tot het openbare telefoonnet op een vaste locatie voor niet-particuliere gebruikers	19/06/2006
2007 ²	2	Gespreksopbouw op het openbare telefoonnetwerk, verzorgd op een vaste locatie	11/08/2006
	3	Gespreksafgifte op het openbare telefoonnetwerk, verzorgd op een vaste locatie	11/08/2006
	4	Ontbundelde toegang op wholesaleniveau	10/01/2008 ³
	5	Wholesalebreedbandtoegang	10/01/2008 ⁴
	6	Afgevendende segmenten van huurlijnen op wholesaleniveau	17/01/2007 ⁵
	7	Gespreksafgifte op afzonderlijke mobiele netwerken.	29/06/2010 ⁶

Tabel 1: Overzicht waarop een verplichting tot gescheiden boekhouding aan Belgacom werd opgelegd voor het jaar 2011

13. Het besluit van 15 april 2010 heeft de regels bepaald waaraan Belgacom moet voldoen bij de toepassing van zijn gescheiden boekhoudingssysteem (uitvoering van artikel 60, § 1, lid 2 WEC). Die voorwaarden hebben onder meer betrekking op de algemene principes, de methodes en processen, de conclusies van de bedrijfsrevisor, detail van de verrekenprijzen alsook op de na te leven termijnen.

4 VASTSTELLINGEN VAN HET BIPT

14. Het BIPT heeft nagekeken of Belgacom de regels van het systeem voor gescheiden boekhouding respecteert, conform aan de bepalingen inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving, zoals voorgeschreven door:

- Het besluit van 15 april 2010.
- De marktanalyses, vermeld in Tabel 1

15. Overeenkomstig punt 50 van het besluit van 15 april 2010, moet Belgacom naast het opstellen van een resultatenrekening voor elke markt waarvoor Belgacom een verplichting tot boekhoudkundige scheiding is opgelegd, moet Belgacom eveneens de informatie geïdentificeerd in punten 4.1 en 4.2 van het besluit van 15 april 2010 toevoegen, waarbij de criteria van relevantie, betrouwbaarheid, vergelijkbaarheid, materialiteit en verifieerbaarheid worden gerespecteerd, zoals vermeld in randnummer 47 van het besluit van 15 april 2010.

¹ Genummerd in overeenstemming met de Aanbeveling van de Commissie van 11 februari 2003 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronischecommunicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen.

² Genummerd in overeenstemming met de Aanbeveling van de Commissie van 17 december 2007 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronischecommunicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen.

³ Zoals gecorrigeerd door het vernieuwingsbesluit van 2 september 2009.

⁴ Zoals gecorrigeerd door het vernieuwingsbesluit van 2 september 2009.

⁵ Zoals gecorrigeerd door het vernieuwingsbesluit van 14 september 2010

⁶ Dit besluit werd geannuleerd door het arrest van het Hof van Beroep van Brussel van 24 september 2014, R.G. 2014/AR/7404

16. Tenslotte is Belgacom verplicht het integrale verslag van de bedrijfsrevisor, een overzicht van alle door hem vastgestelde onregelmatigheden, zijn aanbevelingen, een beschrijving van de gevolgen ervan en een volledige beschrijving van de verificatiemethode over te maken aan het BIPT, zoals vermeld in randnummer 54 van het besluit van 15 april 2010. Overeenkomstig artikel 60 van de WEC moet de bedrijfsrevisor nagaan of de door Belgacom geleverde documentatie voldoet aan de door het BIPT opgelegde regels.
17. Het BIPT heeft vastgesteld dat Belgacom de uitvoering van de audit had toevertrouwd aan Ernst & Young bedrijfsrevisoren, geregistreerd bij het Instituut van de bedrijfsrevisoren onder nummer B00160.
18. Die revisor werd aangesteld en vergoed door Belgacom. Het is aan het BIPT om volgend op het verslag van de bedrijfsrevisor de vereiste conclusies te trekken wat betreft de conformiteit van de gescheiden boekhouding ten opzichte van het vigerende wettelijke kader.
19. Rekening houdende met de inlichtingen die Belgacom beschikbaar heeft gesteld en met de gevolgde controleprocedures, heeft de bedrijfsrevisor vastgesteld dat de gescheiden rekeningen van Belgacom over het jaar eindigend op 31 december 2012, in alle materiële opzichten aan de bepalingen inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving van het systeem van gescheiden boekhouding voldoet, zoals voorgeschreven door het Wettelijk kader.
20. Het BIPT heeft vastgesteld dat de inhoud van de functionele documentatie en van de openbare beschrijving van het systeem voor gescheiden boekhouding voldeed aan de voorschriften van delen 4 t.e.m. 8 van het besluit van 15 april 2010, en dit binnen de vooropgestelde termijnen, zoals vermeld in hoofdstuk 9.

5 PUBLICATIE VAN BOEKHOUDKUNDIGE INFORMATIE

21. Artikel 60, § 2 van de WEC bepaalt dat *“het BIPT mag die informatie publiceren en kan de operator aan wie het een verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen heeft opgelegd, verplichten die informatie eveneens te publiceren.] wanneer zij bijdraagt tot een open en concurrentiële markt, met inachtneming van de regels inzake vertrouwelijkheid van de bedrijfsgegevens.”*
22. Zoals aangehaald in hoofdstuk 8.1 van het besluit van 15 april 2010 moet Belgacom een aantal inlichtingen en documenten publiceren. Hieronder wordt nogmaals aangegeven wat er gepubliceerd moet worden en of het al dan niet vertrouwelijk van aard is.

Te publiceren documenten	Vertrouwelijkheid
De resultatenrekening voor de markten waarvoor een verplichting tot boekhoudkundige scheiding is opgelegd, waarbij de valorisatie van de interne verrekeningen van de ene bedrijfsactiviteit bij de andere duidelijk aangegeven moet zijn.	Niet vertrouwelijk

De beschrijving van de principes, het beleid, de methodes en de processen die op boekhoudkundig vlak zijn toegepast, namelijk de kostentoewijzingsmethodes	Niet vertrouwelijk
Een nota met betrekking tot de inachtneming van de non-discriminatieverplichting (detail van de verrekenprijzen ⁷);	De niet-cijfermatige gegevens zijn niet vertrouwelijk.
De conclusies van de bedrijfsrevisor	Niet vertrouwelijk

Tabel 2: door Belgacom te publiceren documenten met betrekking tot de gescheiden boekhouding

23. Belgacom zal dus alle in Tabel 2 opgesomde documenten moeten publiceren behalve de informatie die vertrouwelijk is.

24. Aan de hand van die publicatie kan beter gecontroleerd worden dat er geen discriminatie en onrechtmatige kruissubsidiëringen zijn en kan voor meer vertrouwen worden gezorgd bij de operatoren in de gescheiden boekhouding van Belgacom en onder andere dat de prijzen die hun door Belgacom worden aangerekend, niet discriminerend zijn, waardoor ze businessplannen kunnen opstellen en efficiënter de concurrentie kunnen aangaan. De mogelijkheid van de alternatieve operatoren om de gescheiden boekhouding te controleren, werd bevestigd door het Hof van Beroep⁸: *“Het feit dat aan het BIPT een controleopdracht is toegewezen mag de concurrerende operatoren niet de mogelijkheid ontnemen om kennis te nemen van de uitvoerige informatie in verband met elke gereguleerde activiteit, die afzonderlijk in de boekhouding moet verschijnen, om zich ervan te vergewissen dat de verplichtingen die aan de operator met een sterke positie zijn opgelegd, worden vervuld.”* (considerans 32)

“De publicatie [van de verslagen met daarin het resultaat en de balans] is gerechtvaardigd door het algemeen belang in die zin dat daardoor beter kan worden gecontroleerd of de operatoren met een sterke machtspositie voldoen aan de verplichtingen die hun worden opgelegd wegens hun sterke positie op de markt.” (considerans 34)

⁷ Om alle kosten te doen overeenstemmen met de betrokken inkomsten, worden tussen de bedrijfssectoren kosten verrekend. De weergave van die verrekeningskosten in de gescheiden boekhouding levert een transparante identificatie op van de manier waarop de verschillende takken van de onderneming bijdragen tot de diensten en producten die door een andere tak worden geleverd.

⁸ Hof van beroep van Brussel, 16 juni 2006, R.G. 2004/AR/1249

6 BESLUIT

25. Volgend op het advies van de bedrijfsrevisor, neemt het BIPT de volgende besluiten:

- 25.1 Onverminderd de punten aangehaald in de paragrafen 25.2 en 25.3 hieronder, verklaart het BIPT op basis van de elementen waarover het beschikt dat Belgacom zijn gescheiden boekhouding voor 2011 correct heeft gevoerd.
- 25.2 Belgacom moet binnen een maand na de kennisgeving van dit besluit aan Belgacom de informatie publiceren die in Tabel 2 opgesomd wordt. De publicatie door Belgacom dient te gebeuren op zijn website en dient gemakkelijk toegankelijk te zijn.
- 25.3 Dit besluit doet geen afbreuk aan het recht van het BIPT om op basis van de gescheiden boekhouding van Belgacom de afwezigheid van concurrentievervalsende praktijken (in het bijzonder van discriminatie en onrechtmatige kruissubsidiëring) te controleren. Zelfs al zijn de gescheiden rekeningen van Belgacom conform de verplichtingen opgesteld blijft het mogelijk dat er later discriminatieproblemen opduiken of onrechtmatige kruissubsidiëring. De taak van de bedrijfsrevisor is te controleren of de gescheiden boekhoudingen conform de regelgeving werden opgesteld. De bedrijfsrevisor controleert de aanwezigheid van concurrentievervalsende praktijken niet.

7 BEROEPSMOGELIJKHEDEN

26. Overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecomunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het hof van beroep van Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
27. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecomunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Axel Desmedt
Raadslid

Charles Cuvelliez
Raadslid

Luc Vanfleteren
Raadslid

Jack Hamande
Voorzitter van de Raad

Bijlage: conclusies van de bedrijfsrevisor

Conformiteitattest van de onafhankelijke auditor met betrekking tot het schema van gescheiden boekhouding van Belgacom NV van publiek recht voor het boekjaar 2011

Wij hebben de eer u verslag uit te brengen over de uitvoering van de opdracht die ons werd toevertrouwd door de vennootschap Belgacom NV van publiek recht (hierna "de Vennootschap") in het kader van de audit van haar wettelijke verplichtingen met betrekking tot het schema van gescheiden boekhouding ("Regulatory Accounts"). De Regulatory Accounts bestaan enerzijds uit de gescheiden boekhouding van Belgacom NV van publiek recht (pagina's 4, 5 en 6), en anderzijds uit de verklarende toelichtingen. De Regulatory Accounts (hierna "het Schema") zijn opgenomen in bijlage 1 van voorliggende opinie.

Wij hebben een audit uitgevoerd over de conformiteit van het Schema van de Vennootschap met de bepalingen inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving van het Schema, zoals voorgeschreven door:

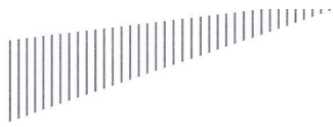
- artikel 60 van de Belgische Wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, en zoals gewijzigd door de wet van 18 mei 2009, en;
- het besluit van de Raad van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (hierna "BIPT") van 15 april 2010 betreffende de nadere toepassing- en rapporteringregels met betrekking tot de verplichting van gescheiden boekhouding van de Vennootschap;

te samen hierna "het Wettelijk Kader" genoemd.

Verantwoordelijkheid van het management voor het Schema

Het management van de Vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en de getrouwe weergave van het Schema in overeenstemming met het Wettelijk Kader en voor een zodanige interne controle als het management noodzakelijk acht om het opstellen mogelijk te maken van het Schema die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten. De praktische toepassing van het Wettelijk Kader op de Vennootschap is beschreven in punt 4 (Principles and methodologies used for setting up the Separate Accounts) en verder gedetailleerd in punt 6 (Process used to develop the Separate Accounts) van de Regulatory Accounts.

Conformiteitattest van de onafhankelijke auditor met betrekking tot het schema van gescheiden boekhouding van Belgacom NV van publiek recht voor het boekjaar 2011 (vervolg)

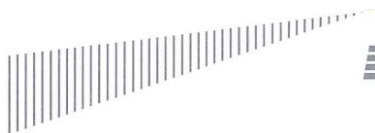
Verantwoordelijkheid van de auditor

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over het Schema tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de Internationale Controlestandaarden van toepassing op de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met een stelsel van regels voor bijzondere doeleinden (*International Standards on Auditing 800, ISA's*). Die standaarden vereisen dat wij ethische voorschriften naleven en de controle plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat het Schema geen afwijkingen van materieel belang bevat ten opzichte van het Wettelijk Kader.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in het Schema opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de auditor toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in het Schema die het gevolg is van fraude of fouten. Bij het maken van die risico-inschattingen gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden passend zijn maar die niet gericht zijn op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de Vennootschap, neemt de auditor de interne controle in overweging die relevant is voor de opstelling van het Schema door de Vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van door het management gemaakte schattingen, alsmede het evalueren van de algehele presentatie van het Schema. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons controleoordeel te baseren.

Oordeel

Naar onze opinie voldoen de Regulatory Accounts van de Vennootschap over het jaar eindigend op 31 december 2011, in alle materiële opzichten aan de bepalingen inzake administratieve verwerking en financiële verslaggeving van het Schema van gescheiden boekhouding, zoals voorgeschreven door het Wettelijk Kader.

**Conformiteitattest van de onafhankelijke auditor met betrekking tot het schema van
gescheiden boekhouding van Belgacom NV van publiek recht voor het boekjaar 2011 (vervolg)**

Dit conformiteitattest is opgemaakt in het kader van de verplichtingen van Belgacom NV van publiek recht in het kader van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Brussel, 18 maart 2013

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren bcvba
vertegenwoordigd door

Marnix Van Dooren
Venoot

Ref.: 13MVD0073